

NADNIEMEŃSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja - 10-114-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnikiem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 237

Rok II

GRODNO

piątek 28 sierpnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-ml. szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w ogólniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego nawiedzenia.

P
A
L
A
C
E

K
I
N
O

ulica Pocztowa № 4.

D z i ś!

Największy
szlagier
sezonu

RADYSZ

(modlitwa za umarłych)

Tragedja z życia żydów w 7 aktach

— W roli głównej —
słynny tragik doby obecnej

OSKAR BEREĞI

Przyjazd Marszałka Piłsudskiego

W dniu jutrzejszym Związek Strzelecki przęda wspaniałą uroczystość Obchodu Sierpniowego. Uroczystość ta będzie istotnym świętem dla naszego miasta wobec zapowiedzianego wzięcia w niej udziału przez Dostojnego gościa Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Grodno należy do rzędu tych miast Rzeczypospolitej, w których na wieść o przyjeździe Marszałka Piłsudskiego serca żywią i mocniej bić zaczynają i gdzie wspomnienia jego rzadkich, niestety, odwiedzin trwają jako pergaminowe karty dziejów miasta, złotem zapisane zgłoskami.

Grodno czci w Józefie Piłsudskim tego, który dał przykład całemu narodowi jak Ojczyznę kochać należy, jak poświęcać się dla Niej i jak za nią walczyć trzeba.

W Józefie Piłsudskim Grodno widzi symbol ofiary i poświęcenia, jednocześnie symbol żelaznej woli i wiary w wielkość i przeznaczenie narodu.

Historja w odległej perspektywie lat, nasi dalecy praprotkowie dopiero, generacja późniejsza zaledwie zdola sobie w należytej mierze uświadomić, całkowicie wypuklić, zrozumieć i opanować istotę, ogrom i nadzwyczajną polityczną doniosłość Czynu Oręźwego Komendanta Piłsudskiego dnia 8 sierpnia 1914 roku.

Współcz-śni dostatecznie zgłębić, docenić i uczcić, nawet ogarać tego wysiłku nie potrafią, jak wobec wielkiej budowli, przy której stają zbyt blisko: widzą zaledwie fragmenta elewacji, potężne sklepienia, niebołyczne kolumny i świąte rzuty płaszczyzn—potęga i ogrom osłóści, bezmierne głębie wnętrza i tajniki mistrzerniej struktury zbliżać się im nie dadzą.

Trzeba na to wielkiej perspektywy w czasie, trzeba, aby ucichły walki, uspokoiły się namiętności, zatarły różnice przekonań i zgasił zar ognia krzesanego w ścieraniu się przeciwnych zdań, trzeba samemu

bezgranicznie poświęcać się i cierpieć, kochać i walczyć, aby zrozumieć bezgraniczne poświęcenie się, cierpienie, miłość i walkę drugiego Józef Piłsudski to ten, który całe swe życie, przednią wiosną młodości i znojne lato wieku dojrzałego złożył—na ołtarzu Ojczyzny, to ten, który był drogowskazem na obłądnych i mrocznych drogach tragicznej przeszłości Narodu, to ten, który nigdy w czasach najcięższej nawet niewoli nie zwątpił w siłę i sprawność zbrojnego ramienia polaków, to ten który przekonał naród cały, że nie dyplomacją, nie słówkami, nie układami, nie gadaniem, nie oglądaniem się na innych—lecz walką oręźwą i bezgraniczną wiarą w siebie wywalozymy sobie miejsce i szacunek wśród innych narodów i ziścimy marzenia ojców i dziadów naszych.

W dniu rozpamiętywania 11-to letniej rocznicy Czynu Sierpniowego wszyscy obywatele bez różnicy narodowości, wyznania i pól niech pochylą kornie swe czoła przed Bohaterem Narodowym!

Adostones.

Obchód Sierpniowy i przyjęcie Marszałka Piłsudskiego

Komitet Obchodu Sierpniowego i przyjęcia Marszałka Piłsudskiego zawiadamia, że wszystkie bilety na uroczyste przedstawienie w teatrze zostały już sprzedane, wobec czego kasa teatralna nie będzie czynna.

Karty wstępu na dworzec zostały skasowane.

Dowiadujemy się, że osadnicy okolicznych wsi i lud okoliczny samorzutnie zgłosił do Komitetu wystawienie licznej banderji, która od dworca towarzyszyć będzie Komendantowi Piłsudskiemu do przygoto-

Teatr Miejski

dyrekcja Br. Skąpskiego

Dziś

po cenach popularnych

„DYBUK”

Legendarny dramat An—skiego.

Początek o godz. 8.30 w.

wanych apartamentów prywatnych.

Do Grodna na powitanie Wodza swego przybywają w pełnym składzie oddziały strzeleckie, wchodzące w skład tutejszego Obwoduz Augustowe, Kuźnicy i Sokółki.

Tutejszy Oddział Związku Strzeleckiego wystawia u wjazdu do miasta bramę tryumfalną. Lokal Związku na zewnątrz udekorowano odświętnie.

W imieniu Komitetu Obchodu towarzyszyć będzie Panu Marszałkowi w drodze z Druskienik do Grodna kapitan J. Bursztyn, prezes Związku Strzeleckiego.

Z Teatru Miejskiego

Dziś po raz 11-ty sensacyjna sztuka An—skiego „Dybuk”.

Przedstawienie to będzie po cenach niższych. Powodzenie tej świetnie wystawionej i doskonale granej sztuki

ma już ustaloną reputację. Wystawa i gra świetna.

W próbach zabawna komedja „Gdy kobieta zapagnie”.

Polacy z Francji w Grodnie

W dniu wczorajszym przybyli do Grodna, celem pobierania nauki w tut. Gimn. Męskim dwaj młodociani rodacy — synowie emigrantów z Francji.

Należeli oni do grupy młodzieży polskiej z Francji, która od miesiąca bawi w kraju naszym, a której część pozostaje na stałe w naszych uczelniach, reszta zaś drogą przez Łowę wraca do Francji. Grupa ta w dniu wczorajszym przejechała przez nasze miasto.

Wobec tego naglącą sprawą staje się zabezpieczenie utrzymania i opieka nad tymi młodzieńcami, które to zadanie przyjął na siebie komitet utworzony przez p. Prezydenta Stępniewskiego.

Wobec tego oczekujemy doraźnego zwołania tegoż komitetu, celem wypełnienia przez tenże przyjętych na siebie zobowiązań.

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

Wolna trybuna

W sprawie dozorców domowych

Zamieszczając niniejszy artykuł w imię bezstronności traktujemy go jako polemiczny, nie wątpię, że wywoła on rzeczowe oświetlenie sprawy przez osoby interesujące się nią. Jednocześnie zastrzegamy sobie wypowiedzenie własnego w tej kwestii zdania.

R e d.

Sprawa dozorców domowych znowu staje się aktualną. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych wyznaczyło Nadzwyczajną Komisję Rozjemczą celem złagodzenia zatargu pomiędzy pracodawcami — w tym wypadku właścicielami domów, a robotnikami — dozorcami domowymi.

Na dzień dzisiejszy zostało wyznaczone posiedzenie wymienionej Komisji w kancelarii Inspektora Pracy 89 obwodu, w Grodnie. Zależało komuś na tem aby Grodno które faktycznie niema w pełnym tego słowa znaczeniu dozorców jacy są np. w Warszawie lub Wilnie; w Grodnie gdzie dozorca niema tych niezbędnych kwalifikacji fachowych, aby miała być zawarta umowa zborowa z dozorcami. Powtarzam komuś na tem zależało, bo dozorców grodzieńskich w większej liczbie wypadków zmuszano do gremjalnego wstąpienia do Związku do uczestniczenia w rozmaitych wiecach, do głosowania rezolucji, znaczenia których po większej części nie rozumieli, do żądania „naleźnych” im pensji. Tak było w roku zeszłym kiedy się zawierała umowa zbiorowa między właścicielami domów a dozorcami, tak była ta umowa wprowadzona w życie przez Związek dozorców lub dokładniej powiedzieć przez sekretarza tegoż Związku, człowieka o ciemnej przeszłości oskarżonego w reszcie, o czem w swoim czasie była notatka N. K. P., za antypaństwową i wywrotową działalność.

Niewiem kto go zastępuje obecnie i jakimi sposobami będą te raz zmuszali poszczególnych dozorców do żądania „naleźnych” im pensji i do zapisywania się do Związku, pozostawiam te pytania do rozstrzygnięcia przyszłości.

W miesiącu marcu zeszłego roku były prowadzone pertraktacje z dozorcami. Doszło wtedy do porozumienia między stronami co do obowiązków służbowych t. zw. dozorców i do warunków wynagrodzenia. Właściciele domów chcąc w ten lub inny sposób polubownie załatwić sprawę poszli na wszelkie ustępstwa, zgodziwszy się na płacę znacznie przewyższającą ich siłę płatniczą. Ilustruje to złożony przez Związek lokatorów i sublokatorów w Grodnie protest przeciwko wygórowanym pensjom dozorców. W jednej tylko kwestji właściciele domów pomimo najlepszej chęci nie mogli pójść na ustępstwa, a miało to być w kwestji i terminu wypowiedzenia posady i sprawa ta została przekazana do Najwyższej Komisji Rozjemczej. Obecnie sytuacja się zmieniła. Stan materialny właścicieli domów czyli raczej domków znacznie się pogorszył, tak, że zobowiązanie płacenia wygórowanych pensji dozorcóm, właściciele zmuszeni będą odrzucić, broniąc się wszelkimi sposobami przeciwko pętli na własną szyję. To nie są słowa obliczone na efekt. Niedawno Rada Miejska przyjmując pewną

uchwałę tyczącą się właścicieli domów w Grodnie, uznała stan domów za groźny oraz że domy doprowadzone są do minimum ich wydajności, a taki czynnik jak dozorca grodzieński obciąża i obarcza w znacznej mierze budżet i koszt utrzymania domu.

Muszę powrócić do tego co poruszyłem na wstępie niniejszego artykułu: czy jest w Grodnie typ dozorców domowych? Weźmy naprzykład Warszawę, gdzie dozorca domu jest człowiekiem nigdy nie oddalającym się poza obręb domu, odpowiedzialnym na całość mienia lokatorów i za urządzenia domowe, jak również odpowiedzialny przed władzą polioyjną, sanitarną i t. d., mający obowiązek zamykania i otwierania bramy, meldowania i wymeldowywania lokatorów i wiele innych obowiązków służbowych o których my na prowincji nie mamy pojęcia. Przytoczę w końcu kilka cyfr statystycznych: Grodno ma 2400 domów, stałych zaś dozorców zamieszkałych przy domach jest nie więcej jak 250, więc wypada przeciętnie, iż jeden dozorca obsługuje 10 domów. Niema takich dozorców którzy by się ograniczali wynagrodzeniem otrzymanym za obsługę domów (sprzątanie tych 10 ciu posesji t. zn. zamiatanie ulic i podwórz przy tych domach trwa nie więcej jak godzinę dziennie) i każdy ma poboczny dochód zajmując się pracą po za domem. Czy taki osobnik powinien być uważany za fachowca, za wykwalifikowanego dozorcę domowego? Większość urzędników nie ma takich zarobków jak dozorca.

Wyłuszczone w niniejszym artykule kwestje i argumenty polecam uwadze pp. członków N. K. R.

Z.

W sprawie pewnej notatki

W jednym z pism tutejszych ukazała się lekkomyślna notatka w sprawie nominacji pewnego nauczyciela do tut. Gimn. Męsk.

Ciekawi byłoby mi wiedzieć z jakiego źródła pochodzi i na jakich podstawach jest ona oparta.

Dla nas bowiem nominacja kuratorjum stanowi dostateczną gwarancję wartości moralnej kandydata, w którego wartość jako siły pedagogicznej nie mamy zasady wątpliwości, jest to bowiem jeden z tych nielicznych pedagogów posiadających uniwersyteckie, filologiczne wykształcenie, co ze względu na humanistyczny charakter naszego gimnazjum ma olbrzymie znaczenie. Nie wątpimy, że pismo to w poczuciu wielkiej odpowiedzialności moralnej, da w tej sprawie rehabilitujące wyjaśnienia.

Znalezione przedmioty

W Ekspozyturze Urzędu Śledczego w Grodnie znajdują się znalezione rzeczy niewiadomego pochodzenia: 1) prześcieradło, ręcznik, powlecza, spodnie, 2) żakiet damski pozostawiony w wagonie pociągu zdążającym z Wilna do Grodna, 3) kosz zawartością: trzy powłóczki na podszkawkę, koloru białego, jeden wiśszak do ubrania, sukienka damska stara koloru granatowego, kawałek starej ceraty i trochę kartofli.

Prawy właściciel może się zgłosić po odbiór wspomnianych rzeczy od g. 8 do g. 15 do Ekspozytury Urzędu Śledczego w Grodnie.

Ogłoszenie

Sekwestrator przy Urzędzie Skarbowym podatków i opłat skarbowych w Grodnie podaje do wiadomości publicznej, że w celu ściągnięcia zaległości skarbowych z Fajngolda Ch. odbędzie się licytacja publiczna dnia 10 września 1925 r. od godziny 10 rano w Grodnie na Siennym Rynku dla sprzedaży ruchomości należących do Fajngolda Ch.

- 1 Kanapa pluszem obita 400 zł.
- 1 Lustro tremo 150 zł.
- 1 Kredens jesionowy 200 zł.
- 1 Zegar ścienny 60 zł.
- 1 Stół jesionowy 80 zł.
- 6 Krzesel obitych skórą 60 zł.
- 1 Szafa z lustrem 400 zł.
- 1 Biurko 100 zł.

Razem 1450 zł.

Sekwestrator wzywa licytantów o stawienie się w oznaczonym terminie z gotówką.

24 sierpnia 1925 r.

Sekwestrator Pławiński.

Ogłoszenie

Sekwestrator przy Urzędzie Skarbowym podatków i opłat skarbowych w Grodnie podaje do wiadomości publicznej, że w celu ściągnięcia zaległości skarbowych z Finkielsztejna Mojżesza odbędzie się licytacja publiczna dnia 10 września 1925 r. od godz. 10 rano w Grodnie na Siennym Rynku dla sprzedaży ruchomości należących od Finkielsztejna Mojżesza 60 metrów kamgarn, różnych kolorów a 10 zł. mtr. = 600 zł.

Sekwestrator wzywa licytantów o stawienie się w oznaczonym terminie z gotówką.

24 sierpnia 1925 r.

Sekwestrator Pławiński.

Ogłoszenie

Sekwestrator przy Urzędzie Skarbowym podatków i opłat skarbowych w Grodnie podaje do wiadomości publicznej, że w celu ściągnięcia zaległości skarbowych z Babuna Nochima odbędzie się licytacja publiczna dnia 10 września 1925 r. od godziny 10 rano w Grodnie na Siennym Rynku dla sprzedaży ruchomości należących do Babuna Nochima

- 1 Kredens fornirowany = 120 zł.

Sekwestrator wzywa licytantów o stawienie się w oznaczonym terminie z gotówką.

24 sierpnia 1925 r.

Sekwestrator Pławiński.

Anons:

Wkrótce w kinoteatrze „Palace”

„Psyche”

tancerka Katarzyny II
dramat w 8 aktach.

w rol. gł. Rumer i Szowska

Z przyczyny wyjazdu

sprzedaż z wolnej ręki: ozdoby bielizny futer, wyrobów ślodziarskich, książek francuskich, oraz innych przedmiotów. Zwracać się do hr. de Villurie w Jesiorach. 1-1

Zgubiono zaświadczenie № 339 wydane przez gminę Porzece na imię Mikołaja syna Jana Brykocia 1-1

Czytajcie „Nadniewieński Kurjer Polski”

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. sierpień i zaległych.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA